

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING
JIZZAX FILIALI

**ZAMONAVIY INNOVATSION
TADQIQOTLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
VA RIVOJLANISH
TENDENSIYALARI:
YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR
RESPUBLIKA ILMIY-TEXNIK
ANJUMAN MATERIALLARI
TO'PLAMI**

**15-16-MAY
2026-YIL**

**Google
Scholar**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI**

**ZAMONAVIY INNOVATSION TADQIQOTLARNING DOLZARB
MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: YECHIMLAR
VA ISTIQBOLLAR**

*mavzusidagi Respublika ilmiy-texnik anjuman materiallari to‘plami
(2026-yil 15-16-may)*

JIZZAX-2026

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA OG'ZAKI NUTQ KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODLARI

Aliqulova Dildora

Jizzax politexnika instituti, O'zbek va xorijiy tillar kafedrası assistenti
dildoraaliqulova18@gmail.com

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim paradigmasida o'quvchilardan nafaqat grammatik bilimlar hamda lug'aviy birliklarni egallash, balki ularni real kommunikativ vaziyatlarda maqsadga muvofiq, ravon va samarali qo'llay olish kompetensiyasiga ega bo'lish ham talab etiladi. Mazkur maqolada xorijiy tillarni o'qitish jarayonida gapirish ko'nikmalarining nazariy va amaliy ahamiyati, o'quvchilarning og'zaki nutq faoliyatida uchraydigan asosiy muammolar hamda ularni bartaraf etishga xizmat qiluvchi samarali pedagogik yondashuvlar ilmiy jihatdan tahlil etilgan. Shuningdek, kommunikativ til o'qitish metodikasi, interaktiv ta'lim texnologiyalari, raqamli vositalar va o'qituvchining metodik qo'llab-quvvatlashi o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini shakllantirishdagi muhim omillar sifatida yoritib berilgan. Bundan tashqari, ta'lim jarayonida motivatsion muhitni yaratish, o'quvchilar faolligini oshirish hamda erkin muloqotga yo'naltirilgan pedagogik sharoitlarni tashkil etishning ahamiyati ham alohida ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: xorijiy tillarni o'qitish, gapirish ko'nikmasi, kommunikativ kompetensiya, og'zaki nutq, til o'rganish, interaktiv metodlar, kommunikativ til o'qitish

Bugungi globallashuv sharoitida xorijiy tillarni o'rganish ta'lim tizimining ajralmas va muhim tarkibiy qismiga aylangan. Ingliz tili va boshqa xorijiy tillar xalqaro muloqot, ta'lim, fan, biznes hamda madaniy almashinuv jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Til o'rganishning to'rtta asosiy ko'nikmasi — tinglash, gapirish, o'qish va yozish ichida gapirish ko'nikmasi ko'pincha eng muhim deb hisoblanadi, chunki u o'quvchiga o'z fikr, his-tuyg'u va qarashlarini bevosita ifodalash imkonini beradi.

Xorijiy tillarni o'qitishda gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish muhim pedagogik maqsadlardan biridir. O'quvchilar nafaqat grammatik qoidalar va lug'atni o'zlashtirishi, balki tilni real kommunikativ vaziyatlarda erkin va ishonchli qo'llay olishi ham talab etiladi. Biroq ko'plab o'quvchilar cheklangan lug'at boyligi, xato qilishdan qo'rqish, ishonchsizlik, talaffuzdagi qiyinchiliklar hamda yetarli og'zaki amaliyotning yo'qligi sababli gapirish jarayonida qiyinchiliklarga duch keladilar.

Ushbu maqolaning maqsadi xorijiy tillarni o'qitishda gapirish ko'nikmasining ahamiyatini tahlil qilish hamda o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali metod va strategiyalarni o'rganishdan iboratdir. Shuningdek, maqolada o'qituvchining roli, motivatsiya, sinf muhiti va zamonaviy texnologiyalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirishdagi o'rni ham ko'rib chiqiladi. Ko'plab tadqiqotchilar va pedagog olimlar xorijiy til o'rganishda gapirish ko'nikmasining ahamiyatini ta'kidlab keladilar.

So'nggi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar gapirish amaliyoti imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirmoqda. Onlayn muloqot, videoaloqa va til o'rganish ilovalari talaffuz, ravonlik va ishonchni

oshirishga xizmat qiladi. Gapirish inson muloqotining asosiy vositalaridan biridir. Xorijiy tilni o'rganishda bu ko'nikma o'quvchilarga suhbatlarda faol ishtirok etish, fikrlarni aniq ifodalash hamda akademik, kasbiy va ijtimoiy sohalarda muloqot qilish imkonini beradi. Bazi tadqiqotchilarning ta'rifiga ko'ra, gapirish — bu axborotni yaratish, qabul qilish va qayta ishlashni o'z ichiga oluvchi interaktiv jarayondir.

Xorijiy tilni ravon gapira olish o'quvchilarning ishonchi va motivatsiyasini oshiradi. Samarali muloqot qila oladigan o'quvchilar dars jarayonida faolroq bo'ladilar va tilni real hayotda ko'proq qo'llaydilar. Shuningdek, gapirish ko'nikmasi boshqa til ko'nikmalarining rivojlanishiga ham yordam beradi, masalan, tinglab tushunish va lug'at boyligini oshirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy ta'lim tizimida kommunikativ kompetensiya til o'qitishning asosiy maqsadlaridan biri hisoblanadi. bu kompetensiyani turli ijtimoiy vaziyatlarda tilni to'g'ri qo'llay olish qobiliyati sifatida izohlaydi. Shuning uchun gapirishni o'qitishda grammatik to'g'rilik bilan bir qatorda ravonlik, talaffuz va mazmunli muloqot ham muhim ahamiyatga ega. Gapirish ko'nikmasini rivojlantirishda bir qator qiyinchiliklar mavjud. Eng keng tarqalgan muammo — bu xato qilishdan qo'rqish va xavotir. O'quvchilar talaffuz yoki grammatik xatolar uchun tanqid qilinishdan cho'chib, gapirishdan qochadilar.

Yana bir muammo — lug'at boyligining cheklanganligi va til muhitining yetarli emasligidir. Ba'zi ta'lim tizimlarida grammatikaga ko'proq e'tibor qaratilib, kommunikativ faoliyatlar yetarlicha tashkil etilmaydi.

Talaffuzdagi qiyinchiliklar ham og'zaki nutqqa salbiy ta'sir qiladi. Bundan tashqari, katta sinflar, vaqt yetishmasligi va texnik imkoniyatlarning cheklanganligi ham gapirish amaliyotini kamaytiradi.

Motivatsiya yetishmasligi ham muhim omil hisoblanadi. Shu sababli o'qituvchilar o'quvchilar uchun qulay, qo'llab-quvvatlovchi va rag'batlantiruvchi muhit yaratishlari zarur.

Kommunikativ til o'qitish (CLT) gapirish ko'nikmasini rivojlantirishda eng samarali yondashuvlardan biridir. Bu metod tilni yodlash emas, balki real muloqot orqali o'rganishga asoslanadi.

Rolli o'yinlar, juftlikda ishlash, guruh muhokamalari, intervyular va muammoli topshiriqlar o'quvchilarning faolligini oshiradi. kommunikativ faoliyatlar til va ijtimoiy ko'nikmalarni birgalikda rivojlantirishini ta'kidlaydi.

Interaktiv mashg'ulotlar, debatlar, taqdimotlar va hikoya qilish mashqlari o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi. O'yinlar esa qo'rquvni kamaytirib, ishtirokni oshiradi.

Zamonaviy texnologiyalar ta'lim jarayonini tubdan o'zgartirdi. Onlayn platformalar, mobil ilovalar va videoaloqa vositalari o'quvchilarga autentik muloqot imkonini yaratadi.

Til o'rganish ilovalari va audio materiallar talaffuzni yaxshilashga yordam beradi. Shuningdek, o'quvchilar mustaqil ravishda ham mashq qilish imkoniga ega bo'ladilar.

O'qituvchi o'quvchilarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirishda markaziy rol o'ynaydi. U o'quvchiga yo'naltirilgan, qo'llab-quvvatlovchi va rag'batlantiruvchi muhit yaratishi lozim.

O'qituvchi xatolarni faqat tuzatibgina qolmay, balki o'quvchini muloqotga undashi kerak. U fasilitator sifatida ishlashi, interaktiv faoliyatlarni tashkil etishi va o'quvchilarning tilni doimiy qo'llashiga sharoit yaratishi zarur.

Xorijiy tillarni o'qitishda gapirish ko'nikmasini rivojlantirish eng muhim pedagogik vazifalardan biridir. Samarali metodlar, motivatsiya, texnologiyalar va qo'llab-quvvatlovchi muhit o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini sezilarli darajada oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jalolov, J. J. (2021). Chet tillarni o'qitish metodikasi va zamonaviy texnologiyalar. Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyoti.
2. Hoshimov, O., & Yoqubov, I. (2020). Ingliz tili o'qitish metodikasi. Toshkent: Sharq nashriyoti.
3. Ismailov, K. (2022). Xorijiy tillarni o'qitishda kommunikativ yondashuv. Toshkent: Tafakkur avlodi.
4. Axmedov, B. (2021). Xorijiy til darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalar. Toshkent: Fan va texnologiya.
5. Qodirov, B. (2023). Ingliz tilida gapirish ko'nikmasini rivojlantirish metodlari. Samarqand: SamDU nashriyoti.

METHODS AND APPROACHES TO TEACHING WRITING SKILLS IN A FOREIGN LANGUAGE

Jizzakh branch of the National University of
Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
The faculty of Psychology, Student of the 103-23 group
Odamoyev Toxir Shokir o'g'li
Abduraxmanova Zilola Yoqubjon qizi
Abduraxmanova@jbnuu.uz

Abstract. This article analyzes the methodological foundations of developing writing skills in foreign language teaching. Writing is considered not only as a set of grammatical and lexical knowledge but as a complex process of logical and coherent expression of ideas. The study compares the effectiveness of process-oriented and product-oriented approaches. The results indicate that interactive tasks and step-by-step writing techniques are essential in enhancing students' creative writing abilities and overall communicative competence.

Key words: writing skills, foreign language teaching, methodology, writing strategies, creative writing, grammatical literacy, communicative competence, academic writing.

INTRODUCTION

Among the four primary language skills—reading, listening, speaking, and writing—writing is often regarded as the most complex and structurally demanding. In the context of foreign language acquisition, writing is not merely the graphic representation of spoken language; it is a distinct communicative tool that requires